

A 1735/välfärd

Tekijä Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus laajennetusta samapalkkaisuustodistuksesta

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne arvioivat mahdollisuutta kehittää malli yhteispohjoismaiseksi samapalkkaisuustodistukseksi.

Taustaa

Perinteisesti ja aivan nykypäiviin saakka tasa-arvossa on ollut kysymys naisten muodollisista oikeuksista. Nykyisin tasa-arvo ei enää liity pelkästään miehiin tai naisiin, vaan yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin sukupuolesta riippumatta. KVINFOR¹ mukaan sukupuoli ei enää voi olla käytettävistä kriteereistä ainoa, ja tasa-arvo voi toteutua ainoastaan sukupuolten välisessä vuorovaikutuksessa. Tasa-arvoa pitää tarkastella monisyisemmin, sektorienvälisesti, jolloin sukupuolen lisäksi otetaan huomioon muun muassa ikä, sosioekonominen ja etninen tausta, rotu, maantiede, seksuaalisuus, uskonto ja muut erottavat tekijät ihmisen elämässä.

Pohjoismaat ovat tunnetusti edelläkävijöitä tasa-arvon alueella. Tasa-arvon perusta on nimenomaan yhteispohjoismaisessa hyvinvointi-ideologiassa, joka on pohjoismaisen hyvinvointivaltiomallin kulmakivi. Monet pohjoismaiset selvitykset kuitenkin viittaavat siihen, että tasa-arvoalan kehitys on Pohjoismaissa liian hidasta.

Miehillä ja naisilla on paperilla samat demokraattiset oikeudet, mutta muodollisen ja todellisen tilanteen välillä on valitettavasti suuri ero. Pohjoismaat kamppailevat edelleen sukupuolittuneiden työmarkkinoiden kanssa, ja uusia konkreettisia toimenpiteitä tarvitaan tilanteen korjaamiseksi.

Laajennettu samapalkkaisuustodistus

Islanti on tehnyt viime vuosina tavoitteellisesti työtä korjataksaan työmarkkinoilla vallitsevaan tasa-arvoon ja samapalkkaisuuteen liittyvää ongelmaa. Jo vuonna 2008

¹ <http://kvinfor.dk/om-kvinfor/i-kvinfor-arbejder-vi-altid-med-et-mangfoldighedsperspektiv>

Islannin tasa-arvolakiin² sisällytettiin säännös, jonka mukaan silloinen sosiaali- ja asuntonministeri Jóhanna Sigurðardóttir kehittäisi samapalkkaisuuspolitiikan täytäntöönpanoa varten todistusjärjestelmän yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa. Vuonna 2012 laadittiin yleinen samapalkkaisuutta koskeva standardi, joka toteutettiin samapalkkaisuustodistuksena. Standardi laadittiin vapaaehtoisesti käytettäväksi niissä yrityksissä, jotka halusivat dokumentoida, kuinka laajasti samapalkkaisuus on yrityksessä käytössä. Prosessi on edelleen käynnissä ja monet yritykset ja laitokset ovat ottamassa standardia käyttöön.

Edellisen hallituksenvaihdoksen yhteydessä Islannin uudeksi sosiaali- ja tasa-arvoministeriksi noussut Þorsteinn Víglundsson antoi ennakoilmoituksen siitä, että hallitus vie asiaa eteenpäin ja antaa lakiehdotuksen samapalkkaisuusstandardista³.

Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä katsoo, että samapalkkaisuustodistuksen avulla toteutuva samapalkkaisuusstandardi on tärkeä työkalu taistelussa sukupuolittuneita työmarkkinoita vastaan ja haluaa kehittää Islannin aloitetta ja ottaa sen käyttöön yhteispohjoismaisena mallina kaikissa Pohjoismaissa. Ryhmä toivoo lisäksi, että tarkastellaan mahdollisuutta kehittää mallia muiden tasa-arvoindikaattoreiden kanssa sektorienvälisestä näkökulmasta.

Reykjavikissa 19. syyskuuta 2017

Annette Lind (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Eva Sonidsson (S)
Gunvor Eldegar (A)
Irene Johansen (A)
Johan Andersson (S)
Jorodd Asphjell (A)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Kjell-Idar Juvik (A)
Kåre Simensen (A)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd.)
Odd Omland (A), Norja
Oddný Harðardóttir (A)
Orla Hav (S)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)

² <http://www.althingi.is/lagas/146a/2008010.html>

³ <http://www.arbeidslivinorden.org/artikler/portrett/portrett-2017/article.2017-01-29.4322976624>